

MARIJN VAN KREIJ — DE NON-KOPIE

Het is een paradox die wel vaker optreedt bij kopiisten. De herhaling biedt geen verdubbeling, maar brengt alleen maar verschillen aan het licht. Marijn van Kreij zoekt de herhaling voortdurend op, soms in een één-op-één vergelijking met een ander kunstwerk (ook dat van hemzelf), vaker bij de ogenschijnlijke imitatie van details ervan. Een kopie levert het niet op. Dat kan ook niet want Van Kreij kopieert met de hand. Ik lees in het juryrapport van de ABN AMRO Kunstprijs die hem dit jaar is toegekend en in het kader waarvan hij momenteel in de Hermitage exposeert, dat hij de stem van een generatie vertegenwoordigt voor wie als gevolg van digitale technieken ‘het onderscheid tussen origineel en kopie is weggevallen’. Maar als dat zo is, waarom zie ik bij Van Kreij voortdurend het tegenovergestelde naar voren komen: verschillen in plaats van overeenkomsten? Je kunt misschien beter zeggen dat hij behoort tot een generatie die weet dat herhaling onmogelijk is, zelfs in tijden van de digitale kopie, omdat de context voortdurend verandert: *a rose is a rose is a rose*. Elk beeld, elk detail is veroordeeld tot een voortdurend anders-zijn, zo blijkt. Op internet vind ik een interview waarin Van Kreij zegt: ‘Ik ben tijdens het schilderen niet zozeer bezig met het beeld *an sich*, maar meer met de actie zelf.’ De schilder schildert het schilderen, zoals hij ook vaak als tekenaar het tekenen heeft getekend. Het stramien waarbinnen dat gebeurt werkt bevrijdend, maakt zijn werk tot een handeling, of oefening, een tijdverdrijf met denkruimte. Van Kreij’s zelfbewuste niet-kopieerderschap is, denk ik, het beste wat je als kunstenaar kunt overkomen. De kunstgeschiedenis is ineens geen concurrent, die bezig is het gras voor je voeten weg te maaien maar een bron van mogelijkheden. Die hij dan ook ten volle benut, met gepast genoeg, ongetwijfeld in het besef dat de kunstwereld nog niet helemaal toe is aan zijn verlichte begrip van kunst.

DOMENIEK RUYTERS
is hoofdredacteur van *Metropolis M*